

LJUBITELJI LEPOT NARAVE IN KULTURNO-ZGODOVINSKIH ZNAMENITOSTI SMO OBISKALI SRBIJO IN BIH

V cilju, da bi spoznali naravne in kulturne lepote nam bližjih držav, s katerimi smo pred leti živeli v skupni državi, smo se članice in člani Kluba upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maribor odpravili na večdnevni izlet po Republiki Srbiji ter Bosni in Hercegovini.

Štiriinštirideset še vedno radovednih, željnih vedeti in videti ter doživeti kaj lepega in novega, se nas je na pot odpravilo v zgodnjih jutranjih urah, v ponedeljek, 19. maja 2025. Prve kilometre od Maribora mimo Zagreba, smo na avtobusu predremali. Z nekaj postanki in okrepčili smo preko mejnega prehoda Bajakovo/Batrovci vstopili v Srbijo. Prvi cilj nam je bila Sremska Mitrovica.

Mesto leži ob obali reke Save v osrčju Srbije. Ima bogato zgodovino, ki sega v čas Rimljanov. Tu se je rodilo in živelo več rimskih cesarjev. V mestu je cesarski dvor in amfiteater, v katerem smo tudi posedeli in prisluhnili pripovedi vodnice Ivane, ki nam je predstavila številne legende in znamenitosti mesta. Sicer pa smo imeli s seboj ves čas tudi svojo vodnico Olivero.

V lokalni restavraciji imenovani etno hiša »Zmaj od Nočaja« smo po obhodu mesta imeli kosilo.

Pot smo nadaljevali do mesta Ruma, ki je znano kot kulinarčna prestolnica Srbije. Ponuja številne restavracije in kavarne, kjer lahko obiskovalec poskusi tradicionalne srbske jedi. Nastanili smo se v čudovitem 4-zvezdičnem hotelu Park, ki se nahaja v centru tega slikovitega mesta. Sprehodili smo se po ulicah in trgih ter občudovali številna stara in nova poslopja.

Najlepši razgled na trg in vrvež ljudi pa smo imeli s teras tamkajšnjih lokalov, kjer smo posedeli in degustirali njihovo pivo. Tako je minil prvi dan našega popotovanja. Nekoliko utrujeni od vožnje smo se vrnili v hotel in se odpravili spat.

Prebudili smo se v še en lep sončen dan. Po zajtrku smo zapustili mesto Ruma ter se odpeljali v smer zahodne Srbije v dolino reke Drine. Vožnja ob reki nam je ves čas nudila čudovit razgled na naravne lepote teh krajev. Ustavili smo se v Kuči rakije imenovani »Stara pesma«. Lastnik nam je opisal proces žganjekuhe.

Njihova žganja so zasnovana izključno na avtohtonih vrstah sliv. Žganje proizvajajo z dvojno destilacijo v bakrenih kotlih, pod katerimi kurijo z drvni. Če jih vprašate, kaj je tisto, kar dela njihovo žganje posebno, povedo, da je to podnebje, izbrano sadje, les, bakreni kotli in predvsem znanje, ki se prenaša iz roda v rod. Žganja različnih okusov smo tudi poskusili.

Zatem smo si v Bajini Bašti ogledali verjetno najkrajšo reko na svetu. Dolga je 365 metrov, zaradi česa za reko Vrelo številni rečejo, da je dolga kot leto dni in jo zato imenujejo tudi Godina (leto). Reka se po kratkem toku in slapu zlije v Drino. Kljub kratkemu toku pa ima vse, kar imajo velike reke – velik in močan izvir, ribnik, mlin, pritok, mostova ...

Po umetnem jezeru Perućac, ki je nastalo ob zagraditvi Drine za potrebe HE Bajina Bašta in je ena od največjih turističnih zanimivosti tega kraja smo se popeljali s turistično ladjo. Medtem pa so nam na ladji pripravili pravi ribji piknik. Pečenih rib in mesa z žara je bilo več kot dovolj.

Ob vznožju gore Tara smo obiskali še srednjeveški samostan Rača, ki velja za pomemben kulturno-zgodovinski spomenik. Po izročilu je bil samostan center prepisovanja in pisanja cerkvenih spisov.

V Narodnem parku gore Tara, na višini 1.062 metrov nmv, smo se nastanili v hotelu Omorika. NP Tara ima veliko število zavarovanih vrst rastlin, od katerih je najbolj znana prav omorika, po kateri je hotel dobil tudi ime. Po vrnitvi v hotel so nekateri večerjo kar preskočili, saj je bilo pozno kosilo na ladji obilno. Vsem pa se je še kako prilregel počitek, ki je sledil.

Zjutraj smo s svečko na torti in pesmijo pričakali našo članico Marijo, da se je vrnila z jutranjega pohoda ter ji voščili rojstni dan.

Po zajtrku smo se spustili do Drvengrada. To je etnološko filmsko naselje zgrajeno po zamisli Emire Kusturice. Vas je zgrajena v stilu manjšega mesta z velikimi mestnimi vrati in glavno ulico ter cerkvijo na koncu. V resnici je bila zgrajena za potrebe snemanja filma. Naselje nudi čudovite panoramske poglede.

V eni izmed kinodvoran smo si ogledali film ter na vrtu tamkajšnjih lokalov popili kavico. Po spustu s planine smo se vkrcali v muzejski vlak. Gre za znamenito ozkotirno železnico "Šarganska osmica", ki vodi po 15,5 km dolgem popolnoma obnovljenem odseku. Vlak pelje preko planine Šargan skozi 22 tunelov in se ustavi na več postajah, od koder se razprostira čudovit pogled na bližnje hribe in doline.

Po tej navdušujoči dogodivščini smo se odpeljali v mesto Zlatibor, ki leži na 1000 metrov nmv. To je mondano mesto, ki ga domačini uvrščajo med naravna zdravilišča. Poleti je prava oaza miru in čistega zraka, pozimi pa iskano smučišče. Posebnost mesta je umetno jezero v samem centru. Obhodili smo jezero, obiskali trgovine in tržnico, nakupili spominke ter se vrnili v »naš« hotel Omorika.

Večerjo so nam pripravili v sosednji nacionalni restavraciji Javor, kjer nam je med in po večerji igral in pel ansambel »trio«. Posebej navdušeni smo bili nad domačo folklorno skupino v narodnih nošah, ki nam je predstavila njihove izjemno hitre plese.

Tudi mi smo zaplesali in zapeli z njimi. Približevala se je polnoč, ko smo se vrnili v svoj hotel. Noč je bila kratka.

Po zapustitvi hotela smo se najprej ustavili v naselju Kremna (v bližini mesta Užice), kjer imajo kamen želja.

Pot smo nadaljevali do državne meje, kjer smo iz Srbije vstopili v Bosno in Hercegovino. Naš cilj je bil Višegrad. Mesto leži v republiki Srbski ob pritoku reke Rzav v Drino. V kraju stoji znameniti 180 metrov dolg stari most, eden najdragocenejših spomenikov. Burno zgodovino mostu je v romanu Most na Drini opisal srbski Nobelov nagrajenec Ivo Andrić, ki je svojo mladost preživel v Višegradu. Obiskali smo pisateljev spomenik ter se sprehodili preko znamenitega kamnitega mostu.

Ogled pa nadaljevali z obiskom turističnega in kulturnega kompleksa Andrićgrad ali Kamengrad. Gre za etno naselje, katerega idejni vodja je znani režiser Emir Kusturica. Kompleks je zgrajen ob samem ustju reke Rzav in Drine. To je nadvse znamenit kompleks kamnitih zgradb (okoli 50), ki so smiselno in arhitekturno razporejene v pravo malo mestece. V njem je mestno gledališče, kino, javne upravne zgradbe, cerkev, hoteli in restavracije ter spominska hiša Iva Andrića. V tem mini mestecu je na trgih tudi več spomenikov, eden izmed njih je spomenik Iva Andrića v njegovi naravni velikosti.

Od tu smo se odpeljali v zdraviliško mesto Ilidža, ki premore več hotelov. Nastanili smo se v hotelu Crystal. Lokacija hotela je izjemna, saj leži sredi parka in v bližini ene najlepših naravnih znamenitosti v državi, izvira reke Bosne. Zato smo se eni podali do prečudovitega kraškega izvira peš, drugi so se tja popeljali s fijakerjem. Tako za domače kot tuje turiste je to priljubljena izletniška točka, ki ji domačini pravijo »Vrelo Bosne«. Spet tretji so odšli na ogled mesta Ilidža, saj smo imeli popoldan namenjen lastnim dejavnostim.

Po prespani noči smo imeli zajtrk v sosednjem hotelu Austria. Tu nas je obiskal slovenski policijski ataše Damjan Žagar, ki nam je predstavil naloge policijskega atašeja. Te so predvsem zastopanje interesov slovenske policije in ministrstva za notranje zadeve. Njegovo poslanstvo je tudi vzpodbujanje, pospeševanje in krepitev mednarodnega policijskega sodelovanja ter ugotavljanje in posredovanje informacij, ki so pomembne tako za delo policije kot ministrstva.

Preostanek dopoldneva smo preživeli vsak po svoje. Eni so se s tramvajem odpeljali v Sarajevo do Baščaršije, drugi so raziskovali mesto ali se sprehajali po parku.

Ko je prispel avtobus smo naložili prtljago za vrnitev domov. Na poti smo se ustavili še v znameniti čevapčičarni, kjer so nam postregli obilno porcijo okusnih bosanskih čevapčičev. Dolga siva pot nas je nato, preko mejnega prehoda Gradiška, med BiH in Hrvaško, vodila le še proti Sloveniji. Nazaj v Maribor smo se vrnilo okoli polnoči.

Družno smo preživeli pet zelo pestrih, razgibanih dni, ob ogledu številnih naravnih in kulturnih znamenitosti pa tudi gostoljubnih in ponosnih domačinov. In četudi smo bili veliko na cesti oziroma v avtobusu in prevozili številne kilometre, za nas ljubitelje lepot narave in kulturno-zgodovinskih znamenitosti ni bilo nič pretežko in nič predaleč. Za vedno nam bodo ostala v spominu predvsem številna posebna doživetja in nadvse prijetno vzdušje.

Zapisal: Mirko Ploj

Foto: Branko Dogša, Zdenka Volšek in Cvetka Vidmar